

GRÖN ÖVERSIKTSPLANERING I FJÄLLEN – VILHELMINA SOM EXEMPEL

Dagens kommunala översiktsplaner behöver utvecklas till uppdaterade, nytänkande landskapsplaner. I detta projekt har forskarna tillsammans med myndigheter, lokala aktörer och kommunmedborgare utvecklat metoder för att ta fram en grön översiktsplan. Här är några lärdomar:

- Att involvera medborgare, andra intressenter och politiker tidigt och kontinuerligt i planprocessen, som leds av en neutral facilitator i en process som får ta tid, bäddar för att lokal kunskap och synsätt återspeglas i en mer innovativ och hållbar översiktsplan.
- Grön infrastruktur och ekosystemtjänster kan integreras tematiskt i planeringsprocessen som en del i att konkretisera nationella miljömål och profilera lokala natur- och kulturvärden. Det saknas dock en grundläggande förståelse för begreppens innebörd och möjligheter, liksom relevanta och användbara data i tillräcklig precision och upplösning.
- Bristande resurser – ekonomiska, personella och kunskapsmässiga – tycks genomgående vara ett problem för fjällkommunerna. Detta, tillsammans med omfattande sektorisering och stora områden med överlappande riksintressen samt en urban norm i planeringsstödet, leder till lågt politiskt engagemang och driv i ÖP-processerna.
- Genom att utöka det nationella stödet och vidareutveckla struktur och status på dagens översiktsplanering, finns möjligheter att skapa ett mer funktionellt planeringsverktyg för landskapsplanering i fjällnära områden.
- För att göra ÖP-dokumentet till ett verktyg för markanvändning i fjäll- och glesbygdskommuner behövs tydligare riktlinjer för prioriteringar av olika och geografiskt sammanfallande riksintressen. Det är också önskvärt att skogsbruket vägs in i planeringsarbetet vid sidan av riksintressena.
- Deltagande GIS har potential att spela en roll som ett viktigt verktyg i det kommunikativa och lärande planarbetet, där medborgare kan vara delaktiga. Att arbeta med kartsnitt för att illustrera möjliga och reella platser som har många eller motstridiga intressen och/eller olika aktörers rörelser i och nyttjande av landskapet visade sig vara framgångsrikt.
- Den modell och det arbetssätt för deltagande planeringsprocess som testats och genomförts i Vilhelmina kommun kan med anpassningar användas av fler fjällkommuner. En detaljerad redogörelse av modellen återfinns i projektets slutrapport.

Läs mer på www.storlagnafjall.se